

Bild: Folkets Bio

Nipster

När 17-åriga Chris sommarplaner inte längre går att genomföra följer hon med bästisen Maja till ett läger för klimatengagerade ungdomar. Där finns den kamratskap och tillhörighet som hon längtat efter så länge. Men snart blottas lägrets verklighet – det som såg ut som kamp för klimatet visar sig vara ekofascism.

Nipster skildrar hur sökandet efter identitet och tillhörighet kan göra oss sårbara för radikalisering. Filmen ger uppslag till reflektioner kring bland annat högerextrema ideologier, hierarkier och rörliga bilders makt.

EN FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET
Rekommenderad för gymnasiet och årskurs 9

Svenska Filminstitutet

Om filmhandledningen

Film är ett medium som kan väcka känslor och engagemang och därför vara en effektiv ingång till att arbeta med både ämnesmål och värdegrundsfrågor. I dagens samhälle är det också en demokratisk färdighet att kunna förstå och analysera rörliga bilder.

I den här filmhandledningen hittar du en genomgång av filmens handling samt fördjupande diskussionsfrågor och övningar att arbeta med innan och efter filmvisningen. Filmklipp och stillbilder ger både stöd för minnet samt underlättar arbetet kring förmågan att läsa och analysera bilder. Du känner dina elever bäst och väljer själv vilka teman och frågor som passar dina elever och ert syfte. I slutet av handledningen finns rekommendationer på filmer med överlappande tematiker och länkar till fördjupning om ekofascism.

Handling

Chris lever för sköthästen Nike och kompisen Maja, men saknar i övrigt en känsla av tillhörighet. När hästarna i stallet ska fördelas till sommaren har Chris namn försvunnit från listan och klasskompisen Zari får Nike i stället. Chris protesterar och säger att någon suddat ut hennes namn, men ridläraren vill inte höra på det örat. Ledsen och arg söker Chris tröst hos Maja och undrar om inte de kan hänga under sommaren istället. Maja ska på ett läger för miljöintresserade ungdomar och föreslår att Chris ska följa med.

Chris mamma har glömt att hon ska skjutsa till lägret och Chris kommer för sent. Väl framme välkomnas hon varmt av de andra. De umgås, grillar och badar. Lägerledaren Elias är inte där ännu, men vi får se honom i ett TV-inslag där han blir intervjuad om klimatkrisen som han menar beror på överbefolkning. Det är dags att vi börjar prioritera vilka som ska få vara kvar, tycker han. Gruppen besöker ett kalhygge och teamledaren Mackan konstaterar att det var skog där i fjol. Med egentillverkade ansiktsmasker och spikpistoler åker gruppen senare tillbaka för att sabotera skogen de säger sig vilja skydda. När deras agerande tas upp på lokalnyheterna hurrar de förnöjt – detta är också första gången vi ser Elias med gruppen.

Vid sjön möter ungdomarna en grupp nyanlända och tonen blir konfrontativ. En av de nyanlända killarna, Amir, frågar lugnt om något är på tok, varpå lägrets ungdomar lämnar platsen. Samtidigt blir Maja och Mackan ett par och en tyst maktkamp om Majas uppmärksamhet anas mellan Mackan och Chris. Stämningen i lägret trappas upp: När Mackans pappa försöker hämta hem honom och hotar att polisanmäla Elias för kidnappning och hjärntvätt, predikar Elias till gruppen om förståelse och vikten av att hålla ihop. Han vinner Chris förtroende genom beröm, varpå hon anförtror sig om konflikten på ridskolan. Elias tar med henne till stallet för att hon ska få stå upp för sig själv. Med Elias röst coachande i örat konfronterar Chris Zari som ber om ursäkt, men Chris (och Elias) väljer att inte godta den, utan går vidare med rasistiska påhopp.

Konflikten från sjön fördjupas när gruppen råkar på Amir igen. De följer efter och trakasserar honom, varpå han i självförsvar svingar en matkasse som träffar lägerdeltagaren Lill-Robin i ansiktet. Elias blir rasande och åker till boendet för nyanlända för att konfrontera föreståndaren. Han påstår att Amir är problemet, det är han som tillsammans med de andra ”skräpar ner och stör ordningen”. Chris postar en kränkande video om Amir, vilket får Maja att reagera. De grälar och Chris anklagar Maja för att inte vara glad över att hon äntligen får känna sig som en i gruppen. Maja konfronterar även Mackan som reagerar våldsamt. Maja lämnar lägret.

Fokus är nu på rasistiska aggressioner snarare än miljöengagemang. Efter en ”aktion” som medför vandalism och misshandel av Amir, blir Mackan utskälld av Elias som anger honom till polisen. Chris flyr genom ett fönster och tar sig hem, märkbart skakad. Chris försöker få kontakt med Maja, men Maja har blockat henne, dessutom backar Chris sköthäst när hon närmar sig i hagen. Tillbaka i klassrummet tar de andra avstånd när de ser hennes inlägg. Nu har Chris förlorat allt - hästen, Maja och klassen. Det enda stället som finns kvar är gemenskapen i lägret.

Filmen och läroplanen

Nipster berör de grundläggande normer och värden som gymnasieskolan har till uppgift att förmedla oavsett ämne eller program: Skolan ska verka för att varje elev ”tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck, diskriminering och kränkande behandling”, samspelar med andra samt visar respekt för miljön.

Filmens tema kring miljö kan diskuteras i naturkunskap, där ”energi, klimat, produktion och konsumtion ur perspektivet hållbar utveckling” är centralt innehåll. I samhällskunskap kan filmens politiska, ekonomiska och sociala frågor kopplas till ”kunskaper om politiska, ekonomiska och sociala frågor samt hur dessa påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer”. Genus, socioekonomisk bakgrund, rasism och mediernas roll i demokratin är också relevanta teman ur filmen.

I psykologi är identitet, grupprocesser, mänskligt beteende och ”Normer och fördomar samt hur de kan påverka mänskliga relationer, till exempel genom diskriminering” nära kopplat till filmens berättelse och vad som händer med Chris. I svenska kan ”centrala motiv, berättarteknik och stildrag i fiktivt berättande” analyseras, samt hur makt, normer och identitet uttrycks i språkanvändning.

Filmens form och innehåll

Chris resa

Huvudkaraktären Chris utveckling från osäker i stallet till radikaliserad ekofascist är den centrala berättelsen i *Nipster*. Filmen börjar och avslutas med en videoselfie med Chris:

Videoselfie 1
Bild: Folkets Bio

Videoselfie 2
Blld: Folkets Bio

• Vad har hon för uttryck på bilden i början respektive bilden i slutet? Vad får ni för känslor av de två olika bilderna? Hur skiljer sig kamerans språk – beskriv vad ni ser på bilderna. Hur kameran står, etc? Vad är det i hennes uttryck och kamerans position som ändras? Hur tror ni hon känner sig i början respektive slutet av filmen?

Klipp 1
Källa: Folkets Bio

• Titta på klipp 1. Diskutera tillsammans: Vad får vi veta om Chris här? Vad är viktigt i hennes liv? Vad gör henne glad? Vem står hon nära? Är det något som är jobbigt i hennes liv? Hur är anslaget filmat? Vilken känsla ger det oss som tittar?

• Titta på klipp 2. Beskriv vad det är som händer på ridskolan. Hur hanterar ridläraren situationen och hur agerar Chris? Hur känner sig Chris i situationen tror ni? Hur känner hon sig bemött av ridläraren respektive klasskompisen? Vad hade Chris behövt i situationen för att känna sig sedd och respekterad?

• Titta på klipp 2 igen. Notera att kameran bara fokuserar på Chris. Vi hör att ridläraren är där, men under flera sekunder ser vi bara Chris reaktion när hon pratar. Det vanliga är att kameran klipper mellan personerna som har en dialog, men här stannar kameran kvar på vår huvudkaraktär. Regissören väljer vid flera tillfällen att skildra dialoger på detta sätt, till exempel senare när Chris pratar med sin mamma. Vilken känsla och vilket budskap tycker ni att det ger att kameran stannar kvar på Chris i dialogen? Säger det något att det är den vuxna som inte syns?

Klipp 2
Källa: Folkets Bio

Bild: Folkets Bio

Hierarkier och gemenskap

I Boktofta finns både en stark sammanhållning och strikta hierarkier. Gruppens ledare Elias och hans ”lagledare” Mackan använder sig av både retorik, medier och fysiska övningar för att ta kontrollen över deltagarna.

• Hur skapas ett ”vi ” på Boktofta sommarläger? Hur ser Boktofta-gruppen på människor som står utanför gemenskapen? Vad vinner man genom att vara en del av gruppens vi – och vad riskerar man att förlora av att inte vara det?

• Finns det någon utifrån som ser och förstår vad som händer i Boktofta?

• Vad fyller träningen för funktion i lägret?

• Varför har de masker på sig när de genomför sina operationer? Har de någon symbolisk betydelse?

• Vilket ansvar har vänner, familj och samhälle när någon börjar dras mot extremistiska idéer?

• Skrivuppgift: Fundera på vilka aspekter av era liv som skulle kunna fungera som ett skyddande skal under svåra situationer eller skeden i livet. Det kan vara psykologiska faktorer (humor, syn på livet, uthållighet), sociala relationer (vänner, husdjur, trygga vuxna, hobbies) eller aktiviteter (sport, konst, musik). Sammanfatta dessa faktorer i era liv som en sida i en anteckningsbok eller dagboksanteckning.

En dag kommer Mackans pappa till lägret för att hämta hem sin son. Pappan försöker förklara att sonen inte hör hemma där och han hotar att polisanmäla Elias för kidnappning och hjärntvätt. Elias vänder situationen till sin fördel. Han framställer pappans agerande som ännu ett exempel på omvärldens brist på förståelse och betonar vikten av att gruppen verkligen håller ihop. När Elias dessutom berömmer Chris för att hon filmade hela händelsen ökar hennes förtroende för honom och hon öppnar sig om konflikten på ridskolan. Diskutera scenen utifrån stillbilden ovan med dessa frågor som stöd:

• Hur påverkas gruppen när någon utifrån ifrågasätter deras gemenskap?

• Vad händer om någon i gruppen börjar ifrågasätta gruppen inifrån?

• Vad är det som upprätthåller Elias makt?

• När omvandlas gemenskap till grupptryck?

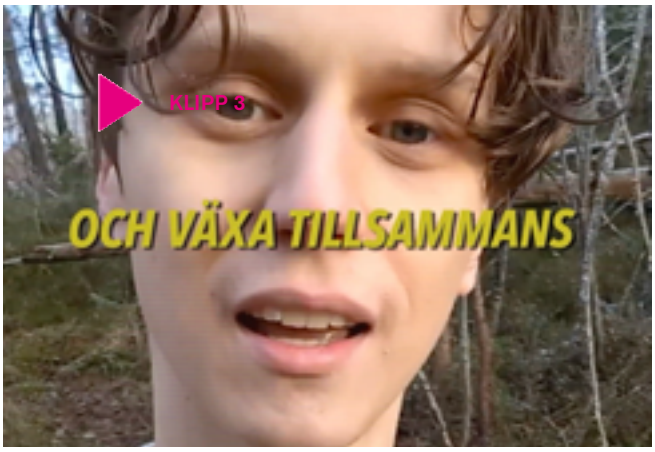
I Boktofta finns det också en strikt könshierarki. Stereotypa machoegenskaper som styrka, kontroll och aggressivitet verkar ge status i gruppen. Sol representerar en konservativ idé om hur en kvinna ska vara: gifta sig, föda barn, ta hand om hemmet och finnas där för sin man.

• Vilka könsroller syns i filmen? Är det någon som bryter mot dessa? Vad händer då?

• Hur framställs maskulinitet i filmen och hur premieras den?

• Hur reagerar Mackan när Maja ifrågasätter honom?

• Vilka manliga respektive kvinnliga förebilder har Chris i sitt liv i övrigt? Hur är de?

Klipp 3
Källa: Folkets Bio

Att påverka med rörliga bilder

Innan Chris bestämmer sig för att åka till Boktofta får hon se en reklamfilm för lägret. Reklamfilmen är personlig, filmad med mobilkameror som ”videoselfies” och innehåller intima vittnesmål om hur fantastiskt Boktofta är, hur lägerdeltagarna hittat sammanhang, vuxit som personer och fått vänner för livet. Se reklamfilmen, klipp 3 och diskutera utifrån dessa punkter:

• Vad vill filmen få tittaren att tänka eller känna? Vem är avsändaren och vad är syftet med filmen? Vem vill den påverka?

• Vilka ord, bilder, symboler, färger, musik eller andra filmiska verktyg används för att förstärka budskapet? Hur är den filmad?

• Vilka känslor väcks hos Chris när hon tittar tror ni? Vad är det Chris längtar efter i sitt liv som reklamfilmen lyckas nå fram till? Vad är det som gör att hon tar beslutet att åka till Boktofta, tror ni?

I Nipster får Chris en viktig roll för att dokumentera och sprida gruppens narrativ i sociala medier. Hennes

Klipp 5
Källa: Folkets Bio

Klipp 4
Källa: Folkets Bio

filmande är inte bara ett sätt att visa vad som händer, utan också ett sätt att kontrollera hur andra uppfattar händelserna. Vem som får berätta en historia och hur den berättas är avgörande för vem som får makt över narrativet. Titta på ett av Chris vlogg, klipp 4, och diskutera utifrån dessa punkter:

• Vad får ni för känsla av klippet? Vad är budskapet? Vad ska vi tycka efter att ha sett detta? Vilka filmiska verktyg använder hon för att få fram sitt budskap?

• Hur kan sociala medier bidra till att inte bara forma utan också förstärka våra idéer?

Ekofascism

I *Nipster* skapas successivt en tydlig gräns mellan dem som tillhör den egna gruppen och dem som betraktas som främmande. Människor utanför gruppen framställs inte bara som annorlunda, utan också som ett hot mot den egna gemenskapen och identiteten – och mot hela miljön och planeten. Ideologin på lägret kallas för ekofascism. Grundpelare i den ekofascistiska ideologin är rasism och nationalism. Miljöengagemanget är inte den egentliga kärnan, utan används som ett sätt att rättfärdiga högerextrema åsikter.

• Titta på klipp 5 när Elias är med i TV-inslaget. Vad pratar han om? Hur kopplas klimat och natur till nationalism och föreställningar om ”ras”? Vad händer när miljöfrågor kopplas till ett starkt ”vi och dem”-tänkande? Hur kan ni upptäcka när en verklig samhällsfråga används för att föra fram andra politiska idéer?

• Läs artikeln om ekofasicm. Dela upp er i mindre grupper och sammanfatta: hur långt bak i historien kan man spåra den här ideologin? Vad har den tagit sig för uttryck, historiskt? Var i världen finns den idag? Var hittar artikelförfattaren för exempel på ekofascim i Sverige?

• Vad innebär uttrycket ”embrace your race”? Vad gör sådana formuleringar med människors uppfattning om den egna gruppen – och om andra grupper?

Bild: Folkets Bio

• Stillbilden ovan är hämtad från filmens anslag. Beskriv vad ni ser. Ordet ”Nipster” är en sammanslagning av ”nazist” och ”hipster” och syftar på en person som använder sig av en populärkulturell och nutida estetik för att få sin nynazistiska ideologi att verka mer modern och socialt acceptabel. Det blir därför en kontrast mellan hur saker verkar vara och ideologin och dess budskap. I vilka situationer skulle filmens titel vara användbar för att beskriva dess karaktärer?

• I början av filmen försöker lägergruppen bland annat stoppa en skogsavverkning genom att slå in spikar i träden. Vad vill gruppen uppnå genom att spika i träden? Vad händer om träd får spikar i sig? I filmen hävdar gruppen att det är naturen de värnar om – men vad är det egentligen de vill skydda? Och från vem?

• Ju längre in i filmen vi kommer, desto mer ökar kontrasten mellan den svenska naturens skönhet och de maskerade huliganer som vandaliserar, misshandlar och hatar. Vad gör den kontrasten med vår bild av gruppen? Kan en plats eller en miljö påverka hur vi uppfattar en person eller en grupp?

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se
Freaks Out (Gabriele Mainetti, 2021, Italien, Belgien) Spelfilm som utspelar sig 1943 i Rom och följer en grupp cirkusartister när nazisterna ockuperar staden.

The Wave (Dennis Gansel, 2008, Tyskland) Spelfilm där en gymnasielärare gör ett experiment med sin gymnasieklass för att visa hur grupptryck och ideologi kan ta makten över människor och användas för förtryck och rasism.

Flugornas herre (Peter Brooks, 1963, Storbrittannien) Spelfilm som bygger på den klassiska romanen av William Golding. Om hur makt, hierarkier och gruppnormer uppstår.

Midsommar (Ari Aster, 2019, USA) Amerikansk skräckfilm om den svenska högtiden. Utforskar hur gemenskap, ritualer och tillhörighet kan göra en grupp attraktiv.

This Is England (Shane Meadows, 2006, Storbrittannien) Spelfilm om12-åriga Shaun, en ensam pojke som hittar sin tillhörighet hos ett gäng skinheads. Om ungdom, nationalism, rasism, maskulinitet och radikalisering. Läs filmens handledning.

Länkar
När extremhögern gör klimatfrågan till sin, artikel i Utrikesmagasinet om ekofasicm, Utrikespolitiska institutet, 2023

Fridfulla män i naturen – så ser ekofascismen ut på sociala medier, intervju med genusforskaren Maria Darwish, Örebro universitet 2025

Kampen om klimatet del 2 – Ekofascism. Avsnitt av P3 Dystopia om ekofascismens historia och samtida uttryck, 2023

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Sverige, 2026
Regi: Sunniva Eir Tangvik Kveum
Manus: Sarah Olsson
Producent: Adam Lunneborg
Klippning: Emma Lagrelius
Foto: Jan Bastian Muñoz Marthinsen
Originalmusik: Andreas K. Westmark

I rollerna:
Chris – Saga Stenman
Maja – Sophia Marthinsson
Mackan – Erik Enge
Elias – Linus Troedsson

Tekniska fakta
Längd: 78 min
Censur: Tillåten från 15 år
Sverigepremiär: 2026-10-23
Distribution: Folkets Bio

Filmen kan också finnas i utbudet hos din mediecentral.

REDAKTION

Text: Helena Sandberg
Redaktör: Rebecka Bülow
Svenska Filminstitutet, oktober 2026

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se
filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera
Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.
filminstitutet.se/skolbio